

Sıra No 229

7 haziran 1926 tarih ve 906 numaralı kanunla tadil edilen gümrük kanununun 43 üncü maddesinin tefsiri hakkında 3/20 numaralı Başvekâlet tezkeresi ve Adliye, Maliye ve Bütçe encümenleri mazbataları

T. C.

Başvekâlet

Muamelât müdürlüğü

Sayı: 6/3915

11 - XI - 1930

B. M. M. Reisliğine

Kanunî müddetlerden ziyade gümrüklerde kalan eşyanın sureti furuhtına dair olan muaddel gümrük kanununun 43 üncü maddesinin tefsiri hakkında Maliye vekâletinden yazılan 6-II-1930 tarihli tezkerenin sureti leffen takdim kılınmıştır.

Muktazasının ifasına müsaade buyurulması arz olunur efendim.

Başvekil

İsmet

Başvekâleti Celileye

Gümrük kanununun 35 inci ve gümrük kanuna müzeyyel kanunun 43 üncü maddesini tadil eden No. 1540 ve 4 - I - 1930 tarihli kanunun ikinci maddesinde « gümrük kanununa müzeyyel 7 - VI - 1926 tarihli ve No. 906 kanunun 43 üncü maddesi aşağıdaki şekilde tadil edilmiştir:

35 inci maddede gösterilen müddetlerden ziyade gümrüğün dahil ve haricinde ve antrepolarda kalan tüccar eşyası ile yoleu eşyası ait olduğu kayıt ve evrakta yazılı izahat veçhile Gümrük idaresince müfredatla ilân edildikten sonra gümrük memurlarından teşkil olunacak bir heyet tarafından müzayede ile satılır.

Çabuk bozulmak ve telef olmak tehlikesine maruz bulunan veya saklanması tehlikeli veya masraflı olan eşya 35 inci maddede gösterilen müddetlerin bitmesinden evvel eşyayı getiren sefi-neler acentalarına veya şimendifer idarelerine veya onların yerlerini tutanlara haber verilerek yu-karıda gösterilen şartlarla satılır.

İhaleden evvel eşya sahibi müracaat ederek gümrük resmini ve sair vergi ve resimleri öderse eşyası kendisine verilir.

Birinci ve ikinci fıkralar mucibince satılan eşyanın tutarından evvelâ gümrük resmi sonra sırasile para cezasından alacağı olanların hakkı, ardiye, vezin ücreti, Devlete ait resimler ve ver-giler ve para cezasının geri kalan kısmı alınıp irat edildikten sonra üst tarafı kalırsa emanet hesa-bına alınır.

Ondan sonra bu paradan yine sırasile rıhtım, iskele resmi, nakil ücretleri, navlun ve beledi-yeye ait resimler verilir. Emanete alınan para bunların hepsini tamamen ödemeye yetişmediği halde alacaklılara garameten dağıtılır. Bu ücretler ve sairenin temininden sonra geriye para kalırsa sahiplerinin müracaatlarında kendilerine verilmek üzere emanet hesabında saklanır.

Müzayedeye konulan eşyanın müzayede bedeli hiç olmazsa gümrük resmini ödemek şarttır.

Müzayede bedeli gümrük resmini tamamen ödeyebilecek miktara yetişmezse o eşya eenebi memleketlere gönderilmek şartile alıcısına satılır.

Bu suretle de alıcısı çıkmıyan eşya hastaneler ile hayri cemiyetlere elverişli olduğu takdirde piyasalarda satılmamak şartile bedelsiz ve resimsiz oralara verilir. Hayri müesseselerin işine yaramaz veya yukarıdaki şart temin edilmezse imha olunur.

3 üncü maddesinde bu kanun neşri tarihinden muteberdir.

Muvakkat maddesinde gümrüklerle antrepolarında bulunup 1928 senesi sonuna kadar kanunî müddetini geçirmiş olan eşya bedelinin gümrük resmini ödemesi şartı gözetilmiyerek satılır,, diye muharrerdir.

Bu kanunun 3 üncü maddesi mucibince tarihi neşrindeñ müteber olduğu cihetle neşri tarihi olan 13 - I - 1930 tarihinden evvel 35 inci maddede yazılı müddetleri gümrük ambar ve antrepolarında geçirmiş olan eşya hakkında ahkâmı sabıkanın tatbiki icap edeceği anlaşılmakta ise de Hazine hukuk müşavirliğinden yazılan mütaleada fiyvaki eski 43 üncü madde kanuniyenin meriyeti esnasında kanunî müddetini geçirerek Devlete intikal eden eşya üzerinden sahibi evvelerinin hukuku tasarruflerinin avdet etmesi kaideten varit görülmemiş olmakla beraber mülga 43 üncü madde mucibince ancak gümrük resmi müşterisi tarafından tediyeye edilmek şartile dahile ithal edilmek üzere satılması mümkün olan bu kabil eşyanın bedelinin gümrük resmini ödemesi şartı gözedilmiyerek satılabilmesi 43 üncü madde de mevzubahs olmadığı ve munhasıran mezkûr 1549 numaralı kanunla derpiş edilmiş bir keyfiyet olmasına ve 1349 numaralı kanunun (gümrükler ile antrepolarında bulunup 1928 senesi sonuna kadar kanunî müddetini geçirmiş olan eşya bedelinin gümrük resmini ödemesi şartı gözetilmiyerek satılır) diye muharrer olan muvakkat maddesi vazır kanunun mülga 43 üncü maddesinin mevkii meriyette bulunduğu zaman eshabının hukuku sakıt olmuş olan eşya satışının dahi yeni kanuna tevfikan iera olunacağını kabul ettiğine ve yeni kanunda mevzubahs eşyanın satış bedelinin gümrük resmini tediye kâfi olması hükmüne işbu madde ile bir istisna vazetmesi ile anlaşılmakta bulunmasına ve bir hâdisenin kısmen eski ve kısmen yeni kanun hükümlerine tâbi tutulması varit olamıyacağından vazır kanunun eski kanunun zamanında kanunî müddetleri tamam olarak eshabının hukuku sukut etmiş olan eşyanın da yeni kanuna tâbi olmasını istihdaf eylemiş olduğunu bu muvakkat maddede istinaden iddia olunabileceğine ve binaenaleyhileride bir takım ihtilâfat ve davalara ve binnetice zarar ve ziyân tediyesine mahal bırakılmış olacağına binaen bu noktanın tefsiren hallettilmesi beyan olunmuş ve mütaleai vakıa muvafık görülmüş olmakla iktızasının ifasına müsaade buyurulmasını arz ve rica ederim efendim.

Maliye vekili

Adliye encümeni mazbatası

T. B. M. M.

Ad. encümeni

-Karar No. 41

Esas No. 3/20

18 - VI - 1932

Yüksek Reislîğ

Gümrük kanununun 43 üncü maddesinin tefsiri hakkında Başvekâletin 11 - X - 1930 tarih ve 6/3915 numaralı tezkeresi havale edildiği Maliye encümenince mütalea beyanı zmnında Adliye encümenine tevdi olunmakla Gümrük ve inhiasrlar vekili Ali Rana Beyefendi huzurile tetkik olundu.

Tefsiri istenen gümrük kanununun 43 üncü maddesi 7 - VI - 1926 tarih ve 906 numaralı gümrük kanununa müzeyyel bir kanunla tadil edildikten sonra 4 - V - 1930 tarih ve 1549 numaralı diğer bir kanunun ikinci maddesile bir kere daha tadile uğramış olup gerek asıl ve gerek iki defa tadil olunan bu madde gümrük ambar ve antrepolarında kalan eşyanın ne suretle satılacağına dair hükümlerden bâhistir.

906 numaralı kanun, kanunî müddetten ziyade kalmış olan eşyada sahiplerinin bütün haklarının sakıt olduğu hükmünü ihtiva etmektedir.

1549 numaralı kanun ise bu kabil eşya üzerinde sahiplerinin bütün haklarının sukutu hükmünü kaldırmış ve gümrük idarelerince bu eşyanın bir heyet marifetile müzayede ile sa-Devlete ait resim ve vergilerin alınmasını ve kalırsa rıhtım, iskele resmi, nakil ücreti, navul ve belediye ait resimlerin istifa edileceğini ve bunları teminden sonra geri para kalırsa sahiplerinin mü- racaatında kendilerine verilmek üzere emanet hesabında saklanacağını ve eşyanın müzayede bedelinin hiç olmazsa gümrük resmini ödemesi şartını ve bu bedel gümrük resmine yetişmezse eenebi menlekete götürmek üzere zuhur edecek ahısma satılmasını ve böyle bir alımda çıkmazsa elverişli olduğu halde bu eşyanın hastanelerle hayri cemiyetlere bedelsiz verilmesini bu da mümkün olmazsa inha edilmesi hükmünü tazammun etmektedir.

Bu kanunun muvakkat maddesinde de, 1928 senesi sonuna kadar kanunî müddetini geçirmiş olan eşyanın gümrük resmini ödemek kaydı gözedilmeksizin satılacağı beyan olunmaktadır.

Sahiplerinin hakları sakıt sayılan kanunun meri olduğu sırada kanunî müddetten fazla kalan eşyanın sukut hükmünü refeden bu günkü kanun zamanında satılma muamelesinin hangi hükümlere tevfiik edileceği tereddüdü mucip ve tefsire muhtaç görüldüğü Hükümetin mütaleanamesi mündericatından ve Maliye encümeninin de encümenimizin mütaleasını istifsar ettiği hususun buna mütedair olduğu münfahim olmaktadır.

Encümenince icra edilen müzakere neticesinde: 1928 senesi sonuna kadar gümrüklerle antrepolarda bulunan ve kanunî müddetler geçmiş olan eşyanın 43 üncü maddenin son muaddel hükmüne göre satılacağı ve ancak eşyanın müzayede bedelinin gümrük resmini ödemesi şartının gözetilmemesi muvakkat maddenin sarahatinden anlaşılmakta ve bu suretle 906 numaralı kanunda eşya sahiplerinin haklarının iskati hükmünün tamamen kaldırılmış olmasından iskat keyfiyetinin artık nazara alınmayacağı muhakkak bulunmaktadır. Esasen mülkiyet hakkının tanınması müeyyet olan 1549 numaralı kanunun hakkın sukutu kelimesi ortadan kaldırması hukukî esasa tevafuku itibarile de başka türlü tatbika imkân görülememektedir.

Netice itibarile 906 numaralı kanunun meriyeti zamanında kanunî müddetten fazla gümrüklerde antrepolarda kalmış olan eşyanın yalnız müzayede bedelinin gümrük resmini ödemesi şartının nazarı itibara alınmayarak satılması ve müzayede tutarının meri 43 üncü maddenin son şekli ahkâmı dairisinde gümrük resmi, para cezası ve sair Devlet resmi ve rıhtım, nakliye ücreti navul ve belediye rüsumuna tahsisinden sonra geri kalanının sahibi namına emanet hesabında saklanması ve ihale- den evvel sahipleri müracaat ederek bütün resimleri öderlerse eşyanın kendilerine verilmesi icap edeceği encümenimizce ekseriyetle karargir olmakla bu mütaleayı mübeyyin mazbata Maliye encü- menine tebliğ edilmek üzere Yüksek Reisliğe takdim olunur.

Adliye E. Reisi N. M. M.	Kâ.	Aza	Aza	Aza	Aza
Kocaeli	Yozgat	Antalya	Balıkesir	Çanakkale	Çorum
Salâhattin		Numan	Vasfi	Osman Niyazi	Münir
Aza	Aza	Aza		Aza	
Erzinean	Manisa	Trabzon			
Abdülhak	Refik Şevket	Raif			

Sukut eden hak avdet etmiyeceğinden 906 numara- lı kanunun meriyeti zamanında kanunî müd- detleri geçirmiş olan eşya hakkında sahibinin mülkiyeti 1549 numaralı kanunla iade edilmiş sayılmayacağından ekseriyet kararına muhali- fim.

Kayseri
Sait Azmi

Maliye encümeni mazbatası

T. B. M. M.
Maliye encümeni
Karar No. 74
Esas No. 3/20

21 - VI - 1932

Yüksek Reisliğe

Kanunî müddetlerinden ziyade gümrüklerde kalan eşyanın ne suretle satılacağına dair olan muaddel kanunun 43 üncü maddesinin tefsiri talebine dair Başvekâleti Celileden gönderilip encümenimize havale buyurulan 11 - XI - 1930 tarihli ve 3915 numaralı tezkere ile Adliye encümeninin mazbatası ve bu bapta ki evrak Gümrük ve inhisarlar vekili Rana Beyefendi hazır olduğu halde mütalea ve müzakere olundu :

Tefsiri istenilen mesel : 1928 senesi sonuna kadar gümrüklerle antrepolarda kalarak kanunî müddetlerini geçirmiş olan eşya hakkında 906 numaralı kanunun 43 üncü maddesi ahkâmına göre mi yoksa bunu muaddil olan 1549 numaralı kanun hükümleri dairesinde mi muamele olunacağıın tayininden ibarettir.

Mezkûr 1549 numaralı ve 6 kânunusani 1930 tarihli kanunun 3 üncü maddesinde ; işbu kanun neşri tarihinden muteberdir denilmekte olmasına binaen bu kanunun meriyete girdiği tarihe kadar 906 numaralı kanunun 43 üncü maddesindeki ahkâma tevfi kanun muamele olunması icap eder.

Aneak mezkûr 1549 numaralı kanunun muvakkat maddesinde « gümrüklerle antrepolarda bulunup 1928 senesi sonuna kadar kanunî müddeti geçirmiş olan eşya bedelinin gümrük resmini ödemesi şartı gözetilmiyerek satılır » denilmekte olmasına nazaran bu muvakkat maddenin hükmü, metinde tasrih edilen eşyanın yalnız gümrük resmini ödeyip ödememesi nazarı dikkate alınmadan satılması şartını sarahaten tazammun etmekte ve bu hükmün bundan başka noktalara teşmiline imkân bulunmamaktadır.

Esasen Adliye encümeninin ahiren yazdığı mazbatada dahi 1928 senesi sonuna kadar yani 906 numaralı kanunun meriyeti zamanında kanunî müddetten fazla gümrüklerle antrepolarda kalmış olan eşyanın yalnız müzayede bedelinin gümrük resmini ödemesi şartı nazarı itibara alınmıyarak satılmasına ve müzayede tutarından mezkûr 43 üncü maddenin muaddel şekli dairesinde gümrük resmi ve saire verildikten sonra geri kalanının sahibi namına emanet hesabında saklanmasına ve ihaleden evvel sahipleri müracaat ederek bütün resimleri öderse eşyanın kendilerine verilmesine ve binaenaleyh mezkûr 43 üncü maddenin muaddel şekli, eşya sahipleri haklarının iskatı hakkında 906 numaralı kanunda münderiğ olan hükmü tamamilen kaldırmış olması hasebilen iskat keyfiyetinin artık nazara alınmıyacağına ekseriyetle karar verildiği beyan kılınmaktadır.

Adliye encümenince ittihaz edilmiş olan ve encümenimizin daha evvel verdiği karara da şeklen tevafuk eden ekseriyet kararına aynen iştirak edilmiş ve binaenaleyh 1549 numaralı kanunun sarahati karşısında meselenin tefsirine lüzum olmadığına bu kere dahi müttefikan karar verilmiştir.

Havalesi mucibince Bütçe encümenine tevdi kılınmak üzere Yüksek Reisliğe arz olunur.

Mal. E. Reisi N.	M. M.	Kâ.	Aza	Aza	Aza	Aza	Aza
İstanbul		İstanbul	Kütahya	Isparta	Diyarbakir	Sivas	Aydin
M. Ziya		M. Ziya	Ömer	Kemal Turan	Zülfü	Şemsettin	Adnan
Aza	Aza						
İçel	Kastamonu						
Emin	Refik						

Bütçe encümeni mazbatası

T. B. M. M.
Bütçe encümeni
M. No. 161
Esas No. 3/20

25 - VI - 1932

Yüksek Reisliğe

Kanunî müddetlerden ziyade gümrük ambar ve antrepolarında kalmış eşyanın satış tarzını gösteren gümrük kanununun 1549 numaralı kanun ile muaddil 43 üncü maddesinin tefsiri talebine dair olup encümenimize havale buyurulan Başvekâletin 11 - XI -1930 tarih ve 6/3915 numaralı tezkeresi Adliye ve Maliye encümenlerinin bu bapdaki mazbatalarile birlikte Gümrük ve inhisarlar vekili Beyin huzurile mütalea ve tetkik olundu.

Tefsiri istenen mesele :

906 numaralı kanunun birinci maddesile tadil görmüş olan gümrük kanununun 43 üncü maddesi hükmünce kanunen muayyen müddetlerden ziyade gümrüklerin dahil ve haricinde ve antrepolarda kalmış olması yüzünden üzerinde eshabınm kâffei hukuku sukut edip sahipsiz eşya namını alan ve satılarak matlubatı rüsumiye ile ücretat ve masari çıktıktan sonra bakiyei bedel Hazine namına irat kaydedilmek lâzımgelen eşyadan elyevm elde ve henüz satılmamış bulunanlar mevcut olduğuna ve halbuki mevzubahs muaddel 43 üncü madde muahharan 1549 numaralı ve 4 kânunusani 1930 tarihli kanunun ikinci maddesile tekrar tadil edilerek bu gün meri olan işbu muaddel son şekil ise sahipsiz eşya maddede tafsil edilen merasim dairesinde satılarak rüsum, ücretat ve masarifi çıktıktan sonra bakiyei bedeli sahiplerinin müracaatında kendilerine verilmek üzere emanet hesabında hıfzedilmesini âmir bulunduğu nazaran kanunun hakkı mülkiyeti refeden eski şeklinin meriyeti zamanında sahipsiz sıfatını iktisap ettiği halde aynı kanunun hakkı mülkiyeti tanıyan son şeklinin meriyeti esnasında henüz satılmamış olarak elde mevcut bulunan eşyanın Devlete mi yoksa sahiplerine mi ait olması lâzımgeleneceği keyfiyettir.

43 üncü maddenin bundan evvelki muaddel şekli malın resim ve masraflardan bakiye kalan miktarını Hazineye irat kaydetmekte olmasına mukabil bu gün meri olan ikinci muaddel şekli bu bakiyeyi eshabı namına emanet hesabında hıfzettirerek müracaatlarında kendilerine tediye ettirmek ve satış muamelesinden evvel kanunun tarifati dairesinde sahipleri müracaat ederse resim ve masrafları alarak malın kendilerine teslimine müsaade etmek gibi birinci şekli muaddelin tamamen makûsü bir tarzı muameleyi ihtiyar etmiş bulunmakta ve buna zamimeten muvakkat maddesi ile de 1928 senesi sonuna kadar sahipsiz sıfatını iktisap etmiş eşya için - ahkâmı umumiyenin tesbit ettiği gümrük resmini ödemek şartını dahi nazara almaksızın - tutacağı bedel ile satılmasına müsaade eylemektedir.

Hakkı tasarrufu iskat eden eski kanuna karşı yeni kanunun o hakkı mutlak surette kabul ve iade etmesine ve muvakkat maddesi ile de eski kanunun meriyeti zamanında eshabınm hukuku sakıt olmuş olan eşya satışının dahi yeni kanuna tevfiikan iera olunacağını kabul eylemekte olmasına nazaran brinci muaddel 43 üncü maddenin hükmü cari olduğu zamanlarda kanunî müddetlerini geçirerek sahipsiz olmuş eşyadan satılmıyarak bu günkü muaddel 43 üncü maddenin meriyeti zamanına intikal etmiş olanların bu günkü ahkâma tebaan satılıp rüsum, ücretat ve masarifi çıktıktan sonra bakiyei bedellerinin sahiplerine tediyesi ve ihaleden evvel sahiplerinin müracaatı halinde yine bu günkü ahkâma tevfiikan malın kendilerine iadesi lâzımgeleneceği diğer encümenlerin mütalealarına iştirak edilmek suretile encümenimize de muvafık bulunarak kabul olunmuştur. Umumî heyetin tasvibine arz olunur.

Reis	Reis V.	M. M.	Kâ.			
Gümüşane	Konya	Konya	Tokat	Afyon	Karahisar	Elâziz
<i>H. Fehmi</i>	<i>K. Hüsnü</i>	<i>K. Zaim</i>		<i>Ali</i>		<i>H. Tahsin</i>
Çorum	Niğde		Giresun			<i>Mükerrem</i>
<i>Mustafa</i>	<i>Faik</i>		<i>Kâzım</i>			